

Već nekoliko dana u hrvatskim sredstvima priopćavanja dominira Izvještaj Svjetske banke. Svi su se uzбудili. Izvještaj je dočekan kao nešto novo iako u Izvještaju nema ništa novog što nije već, od strane stanovitog broja ekonomskih analitičara, rečeno.

Zabrinutost, nekih ekonomista, seže od sada već daleke 1994. godine kada Stabilizacijski program iz 1993. godine nije proveden u Razvojni program. Od 1995. godine stanje u hrvatskom gospodarstvu se iz dana u dan pogoršava. Ipak, krešendo ovog nemilog stanja počinje 1998. godine kada je uveden porez na dodanu vrijednost. Nakon 1998. godine priča ide sama od sebe i ta i takva ekonomska politika svoju učinkovitost pokazuje putem rasta inozemnog duga, prodaje obiteljskog srebra i sve veće ovisnosti Hrvatske od međunarodnih vjerovnika. Sve je to nebrojno puta rečeno na ovim stranicama. Međutim, to je nazivano katastrofičnim promišljanjem. Iako su novinari iznosili moje poglede, njihova podijeljenost, interesi, ponekad su zamagljivali sliku o stvarnim kretanjima.

U svojoj zadnjoj knjizi, Refleksije jednoga Turanjca, identificirao sam Vladimira Gligorova kao osobu koja je javno obznanila krizu hrvatskog gospodarstva. Gospodin Gligorov je uz svu toleranciju jasno i glasno obznanio kuda ide hrvatski brod i, tom prilikom, sugerirao je Hrvatskoj da potraži pomoć MMF-a što je, razumije se samo po sebi, dočekan „na nož”. I danas zvanična politika ne prihvaća pomoć MMF-a jer zna da priča koju iznosi pred javnost ne bi više bila moguća.

Sada Svjetska banka, iako „u rukavicama”, poručuje da gospodarski rast koji ostvaruje Hrvatska nije zadovoljavajući i da, prije svega, razloge tom kretanju valja tražiti u mnogim neučinkovitostima i ograničenjima koje stvara hrvatska vlast svojim djelovanjem.

U Izvještaju, kao što rekoh, nema ništa novog što ekonomski analitičari nisu znali ili nisu morali znati. Ovo, jasno ne umanjuje značaj ovog Izvještaja koji u svom najvećem dijelu, autor ovih redaka, prihvaća. Ono što smatram da je od presudnog značaja jest činjenica da „car nema novo ruho; car je gol” ma koliko mi šutjeli o tome. Kao što znamo uglavnom se je šutjelo i ignoriralo bilo kada i bilo gdje se progovorilo o stanju hrvatskog gospodarstva.

Pri tome valja imati u vidu da Izvještaj jasno ukazuje, pokazuje i dokazuje, komparativnom analizom, kako su nam socijalna prava neodržive razine. Ovom valja pridodati, što također stoji u Izvještaju, i probleme poljoprivrede, obrazovanja. S druge, pak, strane, najavljeni su mnogi prosvjedi što jasno pokazuje koliko su bili hrvatski građani „uljuljani” u uvjerenju kako žive razmjerno materijalnim mogućnostima, iako podaci pokazuju suprotno. Tako problem sve više nalikuje gordijskom čvoru. Ostaje pitanje tko je Aleksandar Veliki da presiječe gordijski čvor? Na žalost, nije rečeno, što je i razumljivo, da su socijalna izdvajanja posljedica neoliberalističkog koncepta ekonomske politike, i to nužna posljedica.

Naprосто moram ponoviti. Cijeli problem počinje od rastrošne države, omjer javne potrošnje i društvenog proizvoda, pa, prema tome, i rješenje problema mora početi od restrukturiranja u pravcu konstruiranja države sukladno mogućnostima i interesima građana Hrvatske. Jasno, pri tome je bitno imati koncepciju i strategiju razvoja, kao što to više od desetljeća govorim, kako bi

"ŠOK"?!

Autor Guste Santini

Nedjelja, 30 Kolovoz 2009 19:44

se mogle odrediti taktike i operativne politike. Razlog tome je da cijena promjena bude što niža a socijalne tenzije manje. Svakim danom vremena je sve manje a cijena promjena se povećava. I opet ponavljam, potrebna nam je koalicija HDZ-a i SDP-a kako bi se učinkovito krenulo s promjenama. Niti HDZ, niti SDP to neće i ne mogu sami učiniti.